

ઘોરણા : 9

ગુજરાતી

પાઠ : 22

બોળો

સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 2

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખરા (✓) ની નિશાની કરો.

(૧) સોડાના અંતરમાં કેમ ફાળ પડી ?

(ક) રાજ કેદમાં નાખશે તેવા ભયના કારણે

(ખ) બોળો ખવડાવવાની વાત જાહેર થઈ ગઈ

(ગ) સિપાઈઓ ફરી વખત બોળો ખાવા આવ્યાનું જાણીને

(ધ) અસવારો ઉલા પાકને નુકસાન કરશે તેવા ડરથી

(૨) બોળો જગ્યાના બદલામાં રાજએ સોડાને શું આખ્યું ?

(ક) આજીવન કેદની સજા

(ખ) બાર સાંતીની જમીન અને ચાર લેંસો

(ગ) બાર બળદ અને વીસ કળશી બાજરો

(ધ) ઉપરના (B) અને (C) બંને

(૩) બચ્ચાંની ગાળો તો માવતરને ઉલટી મીઠી લાગે... આ વાક્ય
કોણ બોલે છે ?

(ક) મહારાજા વજેસંગાજુ

(ખ) જેસાભાઈ વજુર

(ગ) પરમાણુંદાસ ભાઈ

(ધ) ભૂલલીના ગ્રામજનો

(૪) ભગવાન અમને કોઇ દી ભાવનગર ન બતાવે ! વાક્યમાં
સોંડાનો ભાવ....

(૫) ભાવનગર ખૂબ જ ફર હતું

(૫) રાજના સિપાઈ ઠોંસે ચડાવીને વેદ કરાવે તેવો ભય

(૬) ભાવનગરના રાજા ખૂબ જ ફર હતા.

(૭) સોંડો સાવ અભણ હતો.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) સૌંડાએ ઘરવાળીને કહ્યું : હવે આપડા તો રામરામ સમજવા!

કારણ કે ...

- ઘોડેસવારના ગયા પછી બીજે દિવસે સૌંડો શિરામણ કરીને
વાડીએ જવા નીકળ્યો ત્યારે બે હથિયારબંધ ઘોડેસવાર આવ્યા.
એમણે સૌંડા અંગે પૂછપરછ કરી.

સોડાએ ધડકતા હદયે પોતાનો પરિચય આપ્યો ત્યારે ઘોડેસવારોએ
જણાવ્યું કે, ઠાકોર વજેસંગજીએ તમને ભાવનગર તેડાવ્યા છે. આ
સાંભળીને તેના અંતરમાં ફાળ પડી. તેને આગલા દિવસની વાત
યાદ આવી. તેને થયું કે પેલા અસવારે જરૂર ઠાકોરને બધું કહી દીધું
હશે. હવે ઠાકોર તેને જેલમાં પૂરી દેશે. આથી સોડાએ ઘરવાળીને
કહ્યું : “હવે આપડા તો રામરામ સમજવા !”

- (2) સોંડાની વાત સાંભળી મહારાજા વજેસંગજુની છાતી
ફુલવા લાગ્યી, કારણ કે ...
- વજેસંગજુ માનતા હતા કે પ્રજા પોતાના છોરુ છે અને
છોરુને કંઈ દુઃખ હોય તો એ દુઃખ રડવાનો તેમને હક છે.
આગલા દિવસે સોંડાએ કકળતા હદયે ગાળો આપીને પોતાની
વ્યથા રજૂ કરી હતી. પ્રજાવત્સલ મહારાજાએ કચેરીમાં
ઉપસ્થિત અમીરો અને અમલદારોને આગલા દિવસની ઘટના
જણાવતાં કહ્યું કે આ ભોળા સોંડાએ વગર ઓળખે અમને કેવા

આદરમાન આખ્યાં હતાં! એણે ખવરાવેલો મીઠો બોળો અને
એથીય મીઠી એની સાચુકલી ગાળો ! એવી મજા એમને
મહેલોની મીઠાઈ ખાતાં પણ નથી આવી. આટલું બોલતાં
મહારાજા વજેસંગજુની છાતી ફૂલવા લાગી.

પ્રશ્ન : 3 નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

(1) મહારાજા વજેસંગજુની ઉદારતાને તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

» એક વખત ભાવનગરના મહારાજા વજેસંગજુ ઘોડેસવાર બનીને ભૂંભલી ગામે સોંડા નામના ઘેડૂતની વાડીમાં આરામ કરવા રોકાયા. એમને ભૂખ લાગતાં સોંડાએ પોતાના ભાગનો બધો બોળો એમને ખવરાવીને એમનું પેટ ઠાર્યું. એ દરમિયાન સોંડાએ પોતાની આપવીતી કહી. તેણે ઠાકોર વજેસંગજુને ઘણું ગાળો પણ દીધી. તેને ખબર નહોતી કે આ અજાણ્યો ઘોડેસવાર ઠાકોર વજેસંગ પોતે

જ છે. ઠકોર સોડાની નિખાલસ વાણીથી પ્રભાવિત થયા; કેમ કે,
એના શબ્દોમાં વ્યથા હતી. ઠકોર વજેસંગજુએ ઉદાર દિલે એના
આતિથ્યની અને નીડરતાની કદર કરી અને ત્રાંબાના પતરા પર
તેને જાગીર લખી આપી. આવો જ એક પ્રસંગ સમદ્દિયાળા ગામમાં
બન્યો. શિકારીના વેશમાં વજેસંગજુ ઘોડા પર ટુંકે રસ્તેથી
ઘેતરમાંથી પસાર થઈ રહ્યા હતા. એ રસ્તેથી પસાર થતાં એક
કણાબીના ઘેતરનો ઉભા મોલ ચગાદાઈ ગયો. આ જોઈને કણાબીની
ડોશીએ ઘોડેસવારને બે-ચાર ગાળો સંભળાવી અને સહેજ પણ ડર્યા

વગર ડોશીને બાપુ વજેસંગ પર કેટલો વિશ્વાસ છે એ જણાવી દીધું.
વજેસંગજુ ડોશીની નીડરતાથી પ્રભાવિત થયા અને એ ડોશીના
કુટુંબને કાયમની પટલાઈ તથા જમીન ઈનામમાં આપ્યા.

(2) સોંડાની મહેમાનગતિનું વર્ણન કરો.

ઠાકોર વજેસંગાજી એક અજાણ્યા ઘોડેસવાર બનીને સોંડાની વાડીએ આવ્યા. ધગધગતા તાપમાં એમને આરામ કરવો હતો. સોંડાએ ઘોરિયાની લીલી ધ્રો ઉપર ખાટલો ઢાળી દીધો. ક્રોસ હંકતાં હંકતાં સોંડાએ ઘેરૂતની દયનીય હાલતનું વર્ણન કર્યું. એની વાણીમાં કડવાશ હતી. એણે રાજને ખૂબ ગાળો દીધી, પણ રાજને એનું સહેજ પણ માટું લાગ્યું નહિ. ઘોડેસવારને ભૂખ લાગી હતી એટલે એણે સોંડા પાસે ખાવાનું માગ્યું. એની પાસે

ધાન તો હતું નહિ. એની પાસે છાશની અંદર શુલું નાખીને
બનાવેલો બોળો હતો. પાંડડાનો દિયો બનાવી તેમાં તેને બોળો
ખાવા આપ્યો. તાપમાં તપી ગયેલા ઘોડેસવારને આ ખાટો અને
શીતળ બોળો મીઠો લાગ્યો. ઘોડેસવારે જ્યારે વધારે બોળો
માગ્યો ત્યારે 'કેમ, મારે ખાવાય નથી રે'વા દેવું ને?' એમ કહી
સોડાએ બાકીનો બધો બોળો મહેમાનને આપી દીઘો. આમ,
સોડાએ અજાણ્યા ઘોડેસવારની સારી મહેમાનગતિ કરી.

THANKS

SUBSCRIBE

COMMENT

SHARE